

ЮЛІЯ БАРДІС,
Науковий керівник:
к.е.н., ст. викл. Пойта І.О.
ЖДУ ім. Івана Франка

АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

*«Корупція - це хвороба, рак, що вживається в культурну,
політичну та економічну структуру суспільства,
знищує функціонування життєво важливих органів»*

Інге Амундсен

Ще з часів незалежності Україна демонструє високий рівень корупції. Боротьба з нею має важливе значення для забезпечення демократичного та економічного прогресу країни. В інтересах України слід активізувати зусилля щодо створення більш ефективної правової бази у сфері боротьби з корупцією. Програми практично всіх політичних партій виражають бажання боротьби з корупцією, до того ж ця проблема є однією з основних для уряду. Тим не менше, проголошена прихильність до вирішення завдання ще не відображена в більш рішучих діях країни.

Україна все частіше проявляє себе як корумпована держава. Міжнародна організація «Transparency International» оцінює Україну на 130 місці з 180 країн за індексом корумпованості у 2017 році. Очищення України від корупції вимагатиме кількох взаємопов'язаних заходів. Естонія та Грузія уже проходили цей маршрут, тому є з кого брати приклад [3].

Наприклад, розглянемо Грузію. Протягом кількох останніх років після Трояндової революції у листопаді 2003 року новий уряд здійснив кілька масштабних антикорупційних кампаній, включаючи переслідування кількох високопоставлених чиновників з колишнього уряду, запровадження нової поліцейської сили, спрощення процедур ліцензування та дозволів, реформування при вступі до університетів, реформування державних та цивільних реєстрів, тощо. Всі ці заходи сприяли підвищенню довіри громадськості до антикорупційних зусиль уряду. Згідно з даними «Transparency International» 2004 року, проведене опитування громадської думки дозволяє оцінити сприйняття населення та знищення корупції як найбільший стрибок Грузії у порівнянні із іншими країнами [2].

У жовтні 2014 року в Україні прийнято закон про люстрацію, який ретельно вивчає чи витісняє чиновників, що служили на високих посадах у корупційних установах. Це тягне за собою створення незалежної комісії з перевірки всіх верховних суддів та прокурорів в Україні, а також звільнення тих, хто визнав, що замішаний у підкупі.

Новий уряд також повинен був скоротити державні витрати, а корумповані субсидії скасувати. Податкова система набула спрощеного виду, а податкова міліція звільнила платників податків від незаконних переслідувань.

У жовтні 2014 року Україна також оприлюднила пакет антикорупційних законів. Ці закони спрямовані на більш відповідне визначення корупції, більшу прозорість та створення нового незалежного слідчого органу - Бюро з боротьби з корупцією для розслідування осіб, які підозрюються у корупції. Водночас, Україна посилила своє законодавство щодо відмивання грошей.

З 1 січня 2006 року Україна стала членом GRECO. GRECO - це організація держав, які виступають проти корупції. На даний час вона нараховує 49 учасників, виключаючи дві держави, які не є членами Ради Європи (Сполучені Штати та Білорусь). З серпня 2010 року всі члени Ради Європи стали членами GRECO. Група держав проти корупції (GRECO) відіграє провідну роль у зусиллях своїх держав-учасників у боротьбі з корупцією. Основна мета союзу полягає у зміцненні спроможності своїх учасників боротися з корупцією, шляхом моніторингу їх відповідності стандартам Ради Європи щодо боротьби з корупцією, надання рекомендацій щодо корегувальних заходів, оцінка дій, вжитих кожним членом у

відповідності до результатів моніторингу та рекомендацій, що активно наполягають на реформах [3].

Все це так здорово у словах, але ми бачимо, що на практиці GRECO робить не так багато заради збереження України, припинення корупції та покарання винних.

Не зважаючи на існування Закону про принципи запобігання та протидії корупції, а також численні антикорупційні норми в інших законах, боротьба з корупцією все ще неефективна. Ситуацію можна пояснити тим, що зазначені закони не передбачають комплексної правової бази. Іншою перешкодою для успішного зниження рівня корупції є здійснення антикорупційного законодавства.

Корупція - це звичка і, отже, кожна людина схильна до цього. Якщо детально розглянути корупцію, як нагальну проблему саме в Україні, то можна визначити поради щодо того, як зупинити корупцію та запобігти їй у майбутньому.

1. Надання кращої зарплати для державних працівників: багато робітників на державних посадах отримують низьку заробітну плату. Саме тому вони вирішують заробляти гроші підкупом.

2. Збільшити кількість працівників: у багатьох офісах державного сектора робоче навантаження різко зросло, але кількість набору робітників зменшилася. Це дає можливість затримати роботу посадовими особами та очікувати грошових або інших заохочувань для більш швидкого завершення.

3. Проведення операції в режимі онлайн та надання рахунків за кожну покупку: багато хто не платить податки. Цей пункт передбачає здійснення платежів в Інтернеті через банківські рахунки та надання векселів за кожну операцію, що включає гроші.

4. Установлення камер в державних установах: у кожному банкоматі є камера, то чому в урядових установах їх немає для спостереження за працездатністю? Адже є багато працівників, які відкрито беруть хабар у присутності звичайних людей. Ця громадська хабарія обумовлена впевненістю в тому, що громадськість хоче, щоб їхня робота була більшою, ніж сума, яку їм сплачують у вигляді хабаря.

5. Перевірка процедури виборів: багато людей борються за державні робочі місця, і в процесі виборів кандидатів на посади відбувається корупція. Тому нехай критерії та процедура відбору будуть прозорими, а будь-які проступки повинні бути покарані.

6. Стримання інфляції на низьких темпах: це ще один фактор для підтримки низького рівня корупції. Адже внаслідок зростання цін будь-яка сума доходу, здається, недостатньою. Інфляція - це корупція із залученням політиків та бізнесменів. Підприємці намагаються підняти ціни, щоб продати свої запаси товарів за більш високу вартість. Для цього політики підтримують їх і отримують грошові або інші пільги. Це дешева бізнес-тактика, але ця гра є частиною корупції.

7. Прискорення судових рішень та збільшення кількості судів: багато випадків корупції зафіксовано у процесі покупки рішення для винесення вердикту. Затримка у справах створює нестачу побоювань за корумпованість, а величезний проміжок часу під час судових процесів сприяє проведенню процедури підкупу у перервах.

Ці поради є достатньо хорошими та ефективним, але існує проблема в їх реалізації. Наприклад, зарплати потрібно збільшувати, але як це станеться, якщо:

А. Уряд має обмежені гроші.

Б. Кожен в уряді корумпований і не має стимулу збільшувати зарплату.

С. Лідери на найвищому рівні займаються заповненням своїх кишень і не турбуються про наслідки корупції.

Ось чому Україна повинна починатись зверху вниз. І проведення усіх перевірок також варто починати із верхівки влади.

Зупинка корупції - це також один із способів самооцінки. Тому що можна обманювати інших, але не самих себе. Якщо кожен громадянин поставить перед собою ціль викоринити корупцію, то, звичайно, ми зможемо це зробити і на рівні країни! Зрештою, тільки ми самі можемо змінити ситуацію! Все це залежить від нас і від нашої сили волі. Отже, якщо кожен

українець пообіцяє собі, що він не буде замішаний у підкупі, то ніщо у країні не зможе бути корумпованим.

Список використаних джерел:

1. Амундсен І. К. Політична корупція: вступ до проблеми. / І. К. Амундсен. – Норвегія: Інститут Міхельсена, 2015. – 217 с.
2. Герасіна Л.М. Революція «трояндова». / Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна, І. О. Поліщук. – Х. : Право, 2015. – 312 с.
3. Офіційна сторінка GRECO [Електронний ресурс] / - Режим доступу: <http://www.coe.int/en/web/greco>.